

Schoolondersteuningsprofiel (SOP) Juliana van Stolbergschool

juni 2016

Schoolondersteuningsprofiel basisschool “Juliana van Stolbergschool”

(juni 2016)

Wat is het schoolondersteuningsprofiel en waar dient het voor?

Het schoolondersteuningsprofiel geeft antwoord op welke zorg wij als school kunnen bieden en of wij aan de onderwijsbehoeften van een leerling kunnen voldoen. Tevens heeft het schoolondersteuningsprofiel als doel om het professionaliseringsbeleid van de school te ondersteunen. De ambities en ontwikkelpunten worden in kaart gebracht.

Daarnaast is het voor het samenwerkingsverband relevant om te weten of een school voldoet aan de basisondersteuning.

Tot slot geeft het schoolondersteuningsprofiel aan ouders inzicht in welke zorg wij als school aan hun kind kunnen bieden.

Algemeen

Onze school biedt regulier basisonderwijs voor leerlingen in de basisschoolleeftijd van 4 t/m 12 jaar.

Onze school staat open voor alle leerlingen (alle religies) die aangemeld worden. Zijn er bij aanmelding specifieke zorgproblematieken bekend, dan onderzoeken wij of we voor deze leerling de juiste ondersteuning c.q. het juiste onderwijs kunnen bieden.

Onze school werkt volgens het leerstof jaarklassensysteem. Dat betekent dat leerlingen van dezelfde leeftijd zoveel mogelijk bij elkaar zitten en werken met methodes waarin de instructie en verwerking zoveel mogelijk volgens clustering wordt aangeboden. Er wordt in 3 niveaus gewerkt; leerlingen met basisinstructie, leerlingen met beknopte instructie en leerlingen met uitgebreide instructie.

Daarnaast kunnen er leerlingen in de groep zitten met een eigen leerlijn.

De school besteedt veel aandacht aan lezen, taal en rekenen.

Het lesgeven is de kern van ons werk. We onderscheiden pedagogisch en didactisch handelen, hoewel beide facetten van ons werk feitelijk onscheidbaar zijn. Van belang daarbij is: oog hebben voor het individu, een open houding, wederzijds respect en een goede relatie waarin het kind zich gekend en gehoord weet. Belangrijke pedagogische notities zijn: zelfstandigheid, eigen verantwoordelijkheid, kritische zin, reflecterend vermogen en samenwerking.

Gelet op de didactiek vinden we de volgende zaken van groot belang:

- Interactief lesgeven; de leerlingen betrekken bij het onderwijs
- Onderwijs op maat geven; differentiëren
- Gevarieerde werkvormen hanteren (variatie = motiverend)
- Een kwaliteitsvolle (directe) instructie verzorgen
- Kinderen zelfstandig (samen) laten werken

Het is ons doel om leerlingen cognitief en sociaal te ontwikkelen, zodat ze kunnen doorstromen naar een passende vorm van vervolgonderwijs. Naast kennisoverdracht besteden we aandacht aan burgerschap, sociale integratie en internationalisering.

Kenmerken van onze leerlingen

Het leerlingenaantal is momenteel redelijk stabiel. De laatste jaren is het leerlingen aantal licht gegroeid. De doorgaande lijn van peuters-kleuters in onze brede school kan hiervoor een verklaarbare reden zijn.

De wet op Passend Onderwijs zorgt er voor dat meer leerlingen in de school een passend onderwijs aanbod nodig hebben. Hierbij valt te denken aan leerlingen met dyslexie, dyscalculie, extra aandacht voor de meer- en hoogbegaafde leerling, extra taalondersteuning aan nieuwkomers en taalzwakke

leerlingen. Leerlingen met motorische problemen, gehoorproblemen, specifieke gedragsproblematiek, ernstig zieke kinderen e.d. Hiervoor kan wellicht extra zorg noodzakelijk zijn.

Als school leggen we een groot accent op het afstemmen van de onderwijsbehoefte en het onderwijsaanbod van de leerlingen. Hierdoor kunnen we constateren dat we als school door de werkwijze van handelingsgericht- en opbrengstgericht werken al enigszins aan het “passend onderwijs” gewend zijn.

Basisondersteuning en extra ondersteuning

Wij vinden dat elk kind recht heeft op goed en passend onderwijs. In het beginsel zijn wij het eens met de stelling dat zo veel mogelijk kinderen regulier primair onderwijs moeten kunnen volgen. Wij realiseren ons dat we een zorgplicht hebben. Onze school is een netwerkschool en richt zich op het geven van basisondersteuning en in enkele gevallen op het geven van extra ondersteuning. De school heeft zich gespecialiseerd in een aanbod voor meer- en hoogbegaafde leerlingen.

Basisondersteuning

De zorg binnen de school is gebaseerd op het afstemmingsprofiel. Dit houdt in dat er gekeken wordt naar de mogelijkheden van de school en de onderwijsbehoeften van het kind. Omdat de school een lerende organisatie is, zal er op professionele wijze zorg gedragen worden voor de ontwikkelingen en mogelijkheden van de school. Uitgaande van de onderwijsbehoeften van het kind houdt in dat er gekeken wordt naar de behoeften en mogelijkheden van het kind. Bij deze zoektocht naar afstemmingsmogelijkheden worden ouders nadrukkelijk betrokken. De zorgstructuur op de Juliana van Stolbergschool komt overeen met de afspraken zoals deze in het samenwerkingsverband gemaakt zijn.

Op de Juliana van Stolbergschool weten we om te gaan met de ‘gewone’ verschillen tussen kinderen, die passen binnen het werken in groepen. De basis aan ondersteuning die wij aan alle kinderen bieden:

VEILIGHEID [Leerlingen ontwikkelen zich in een veilige omgeving]

De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school

De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van de leerlingen en in de incidenten die zich voordoen

De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen en afhandelen van incidenten

Het personeel zorgt ervoor, dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan

De school hanteert regels voor veiligheid en omgangsvormen

Het personeel gaat vertrouwelijk om met informatie over leerlingen

Als school vinden we een positief pedagogisch klimaat noodzakelijk om te komen tot ontwikkeling.

De houding en de vaardigheden van de leerkracht spelen een belangrijke rol in het creëren van een pedagogisch klimaat waarin alle leerlingen zich veilig en gewaardeerd voelen. De ontwikkeling wordt gedragen door een goed voorbeeld van de leerkracht, een positieve mentaliteit, respectvol en een prettige werksfeer binnen de school.

We streven naar een goede verhouding tussen de leerkrachten, zowel onderling als in hun relatie met de kinderen en de ouders / verzorgers. Er wordt getracht de leerlingen een eigen mening te laten vormen en naar elkaar te leren luistere

Onze school wil een gemeenschap zijn, waar kinderen niet alleen iets leren, maar ook een kans krijgen zich te ontwikkelen in een houding van zelfvertrouwen, zelfkennis en positief gedrag (weerbaarheid).

De intern begeleider en de coördinator sociale veiligheid zijn er om de leerkracht te *coachen* en te *ondersteunen* bij het creëren van een goed pedagogisch klimaat.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar het "*Handboek Veilig Schoolklimaat*".

ONTWIKKELING LEERLINGEN [De school heeft continu zicht op de ontwikkeling van leerlingen]

De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van leerlingen

---

Het personeel volgt en analyseert systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen

---

De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen ondersteuning nodig hebben

---

De school heeft normen vastgesteld voor de resultaten die zij met leerlingen nastreeft

---

De normen bevatten in elk geval de referentieniveaus taal en rekenen

---

Tenminste twee maal per jaar worden de resultaten van de leerlingen geanalyseerd op school-, groeps- en individueel niveau

Op grond van de toetsen, observaties en onderwijsbehoeften wijst de leerkracht de leerling toe aan de basis, zorg- of plusgroep. Hier wordt ook gekeken naar het respons op instructie en werkhouding. Leerlingen met dezelfde onderwijsbehoeften worden geclusterd. De gegevens leiden tot onderwijskundige en individuele maatregelen.

Het streven is om alle leerlingen mee te nemen in het groepsplan.

Boven aan de groepsplannen staan de basisdoelen. Het is de bedoeling dat alle leerlingen van de groep deze doelen behalen. De ene leerling behaalt deze doelen met een verkort of compact programma. Een andere leerling heeft juist meer instructie en onderwijstijd nodig om de leerstof zich eigen te maken. Voor de leerlingen in de plus- en zorggroep kunnen naast de basisdoelen extra doelen geformuleerd worden.

Indien de langdurige speciale zorg niet afdoende is bestaat de mogelijkheid om te gaan werken met een speciale leerlijn. Een speciale leerlijn is er op gericht om de doorgaande lijn in de ontwikkeling te garanderen en wordt beschreven in een ontwikkelingsperspectief (OPP). Een ontwikkelingsperspectief wordt jaarlijks opgesteld en twee keer per jaar geëvalueerd. Door de speciale leerlijn wordt de doorgaande ontwikkelingslijn gewaarborgd. Gezien de consequenties van een aparte leerlijn is het belangrijk om de ouders van het begin af aan te betrekken in de overweging tot dit besluit. De besluiten worden vastgesteld en door ouders getekend voor akkoord.

OPBRENGST- EN HANDELINGSGERICHT WERKEN [Het personeel werkt opbrengst- en handelingsgericht]

Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de ondersteuning voor de leerlingen die dat nodig hebben

---

De school voert de ondersteuning planmatig uit

De school evalueert regelmatig de effecten van de ondersteuning

---

De school past op grond van de verzamelde toetsgegevens twee maal per jaar de groepsplannen aan

---

De school past op grond van de verzamelde toetsgegevens tenminste twee maal per jaar de plannen voor individuele leerlingen aan

---

Met HWG (handelingsgericht werken) wordt op groeps-, school- en bovenschools niveau het onderwijs passend gemaakt aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen.

De kern van HGW is de cyclus van handelingsgericht werken met groepsplannen. Hierin is proactief handelen het uitgangspunt. Om passend onderwijs vorm te geven verbinden wij het opbrengstgericht en handelingsgericht werken met elkaar.

Op veel terreinen binnen ons onderwijs is het opbrengstgericht werken zichtbaar. Denk hierbij aan bijv. het schoolplan-jaarplan (schoolniveau) en de groepsplannen (groepsniveau), WMK.

Twee keer per jaar hebben wij groepsbesprekingen. Tijdens deze besprekingen staat de groep centraal. Wat zijn de opbrengsten van de groep en waar liggen de aandachtspunten?

Jaarlijks maken wij het Katern Opbrengsten. In dit katern beschrijven wij de opbrengsten op schoolniveau. Wij verzamelen, signaleren en analyseren de eind- en tussenopbrengsten. Ook de informatie die wij vanuit de groepsbesprekingen verkregen hebben wordt gebruikt voor het katern. N.a.v. de analyse van de opbrengsten formuleren wij waar nodig verbeterpunten en doelen.

METHODEN EN METHODIEK [Het personeel werkt met effectieve methoden en aanpakken]

De school met een klein aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen met een taalachterstand

Het personeel stemt de aangeboden leerinhouden af op de verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen

Het personeel stemt de instructie af op de verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen

Het personeel stemt de verwerking af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen

Het personeel stemt de onderwijstijd af op de verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen

Het personeel stemt de werkvormen af op de verschillen tussen de leerlingen

De school gebruikt materialen en methoden die differentiatie mogelijk maken

De school heeft een aanbod voor leerlingen met dyslexie

De school heeft een protocol voor medische handelingen

Op onze school gebruiken we eigentijdse methodes die voldoen aan de kerndoelen. De methodes worden bij de hoofdvakken integraal gebruikt door de leraren en daar waar nodig aangevuld met extra stof. Voor de toetsing van de leerstof maken we gebruik van methode-onafhankelijke (Cito) en methode gebonden toetsen.

HANDELINGSGERICHT WERKEN [Handelingsgericht werken binnen de basisondersteuning voor leerlingen en groepen]

Een plan van aanpak binnen de basisondersteuning naar een leerling of groep leerlingen bevat in elk geval (tussen- en eind)doelen (handelingsgerichte aanpak, HGA)

In het plan van aanpak is de onderwijsbehoefte van de leerling of een groep leerlingen leidend (HGA)

Het plan van aanpak maakt deel uit van het leerlingdossier

Het plan van aanpak heeft een integraal karakter (1 kind, 1 plan) en is leidend voor het handelen van medewerkers en externe betrokkenen

Op onze school stemmen we ons onderwijs en ons onderwijsaanbod af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. We werken handelingsgericht (HGW), met

groepsplannen. Alle leraren beschikken over een groepskaart binnen Parnassys met daarop de kenmerken van hun leerlingen. Op basis daarvan stellen de leraren twee keer per jaar een groepsplan op. In het groepsplan onderscheiden we de basisgroep (basisinstructie), de plusgroep (beknopte instructie) en de zorggroep (uitgebreide instructie). De leraren stemmen hun instructie, het aanbod en de tijd af op de kenmerken van de leerlingen in een groep.

OVERDRACHT LEERLINGEN [De school draagt leerlingen zorgvuldig over]

Bij leerlingen met een plan van aanpak in de basisondersteuning vindt warme overdracht plaats met de voorschoolse voorziening of de vorige school

Het plan van aanpak van een leerling sluit aan bij de aanpak van de voorschoolse voorziening of de vorige school van de leerling

Het plan van aanpak van leerlingen wordt binnen de school warm overgedragen bij de overgang naar een volgende groep of een volgende leraar

Het plan van aanpak van leerlingen wordt warm overgedragen bij de overgang naar een andere school

De school volgt de leerlingen die de school hebben verlaten tenminste gedurende één jaar

Onze school is onderdeel van een brede school waar in de peuter- en kleutergroepen aandacht is voor VVE (vroeg- en voorschoolse educatie). De samenwerking bestaat uit regelmatig overleg over het onderwijsaanbod (i.v.m.) doorgaande lijnen, het educatief handelen en de zorg en begeleiding.

Tevens willen we ervoor zorgen dat de leerlingen die onze school aan het einde van groep 8 verlaten, soepel kunnen instromen in het voortgezet onderwijs dat bij ze past. Voor ons betekent dit dat wij meer inzicht willen krijgen in waar onze leerlingen na groep 8 terechtkomen en wat zij (extra) nodig hebben om in het voortgezet onderwijs te slagen. Wij hechten daarom veel waarde aan een geregeld contact met de scholen waar de leerlingen naar uitstromen.

OUDERBETROKKENHEID [Ouders (en leerlingen) zijn nauw betrokken bij de school en de leerlingondersteuning]

De school bevaart ouders regelmatig over de wensen en verwachtingen bij de begeleiding van hun kind(eren)

Het personeel bevaart ouders regelmatig over hun ervaringen met hun kind thuis en hun kennis van de ontwikkeling van hun kind op school en thuis

De school voert met ouders een intakegesprek bij de aanmelding

De school informeert ouders regelmatig over de voortgang in de ontwikkeling van hun kind(eren)

De school maakt samen met de leerling en de ouders afspraken over de begeleiding en ondersteuning en wie waarvoor verantwoordelijk is

Als een leerling de school verlaat, stelt de school een (onderwijskundig) rapport op.

De school ondersteunt ouders en leerlingen bij de overgang naar een andere school

Goede contacten met ouders vinden wij van groot belang omdat school en ouders dezelfde doelen nastreven: de algemeen menselijke en de cognitieve ontwikkeling van (hun) kinderen. Ouders zien we daarom als gelijkwaardige gesprekspartners en ervaringsdeskundigen. Voor de leraren zijn de bevindingen van ouders essentieel om het kind goed te kunnen begeleiden. En voor de ouders is het van belang dat zij goed geïnformeerd worden over de ontwikkeling van hun kind.

ZORGTEAM [De school heeft een effectief zorgteam]

De school zoekt structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerlingniveau haar eigen kerntaak overschrijden

De interne begeleiding leidt het zorgteam in de school

De school beschikt over een ambulant begeleider en een gedragspecialist, die deel uitmaken van het zorgteam

De taken van het zorgteam zijn duidelijk en helder

Het zorgteam ondersteunt ouders/verzorgers op de momenten dat er sprake is van groeps- overstijgende zaken.

Het zorgteam coördineert, borgt, bewaakt en evalueert het proces rondom signalen m.b.t. de (sociale) veiligheid van leerlingen op school en/ of in het gezin. Deelnemers aan het zorgteam zijn: de IB-er, vertrouwenspersoon, gedragspecialist, directie. Mogelijk aangevuld met externe personen vanuit de GGD, ambulant begeleiding of externe vertrouwenspersoon.

Extra ondersteuning voor leerlingen met extra onderwijsbehoeften

Onderwijsbehoeften m.b.t. de cognitieve ontwikkeling:

Op onze school kunnen wij onderwijs bieden aan leerlingen met dyslexie, dyscalculie en leerlingen met verminderde cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden vanwege een beperkt IQ (70 – 90). Op basis van specifieke ondersteuningsbehoeften kan hiervan worden afgeweken. Hiervoor is de school toegerust met gecertificeerde IB-ers, een ambulant begeleider, een leerling begeleider en een taalondersteuner voor “nieuwkomers”. Ook zijn er ondersteunende leermiddelen. De leerkrachten beschikken over voldoende kennis voor een juiste aanpak van deze kinderen. De school beschikt niet over onderwijsassistenten voor ondersteuning in de groep. De ondersteuning wordt in de groep geboden. Soms is begeleiding buiten de groep op beperkte schaal mogelijk.

Op onze school kunnen wij onderwijs bieden aan leerlingen met een meer- of hoogbegaafdheidsprofiel. Om dit te realiseren voorziet de school in gecertificeerde IB-ers en een hoogbegaafdheidsspecialist. Enkele leerkrachten hebben een specifieke opleiding gevolgd voor de hoogbegaafde leerling. Er zijn ondersteunende leermiddelen. We bieden op drie manieren aandacht aan de hoogbegaafde leerling. Aandacht in de groep, een bovenschoolse plusklas voor leerlingen uit groep 6,7 en 8 en een volledig afgestemd aanbod in een speciale reguliere setting voor de groepen 5 t/m 8.

Onderwijsbehoeften m.b.t. gedrag:

Op onze school kunnen wij een aanpak realiseren voor kinderen met lichte gedragsproblematiek. Om dit te realiseren voorziet de school in gecertificeerde IB-ers, een gedragspecialist, leerlingbegeleider en een ambulant begeleider. Gezamenlijk beschikken we op deze manier over een scala van tools om (lichte) gedragsproblematiek in de praktijk te reguleren en de leraren zodanig toe te rusten dat ze deze leerlingen adequaat kunnen begeleiden.

Voor leerlingen met gedragsproblemen worden soms aanpassingen gedaan. Uitgangspunt is dat de leerling in de groep blijft voor onderwijsactiviteiten met uitzonderingen van individuele gesprekken of gedragsinterventies.

De leerkracht is in staat om probleemgedrag te duiden, preventief maatregelen te nemen en met hulp van een handelingsplan gerichte acties te ondernemen.

De school beschikt over een aparte ruimte voor gespreksvoering met deze kinderen.

Grenzen aan het onderwijs

Onze school is een reguliere basisschool. Dat betekent dat er grenzen zijn aan onze mogelijkheden. Wij kunnen niet alle kinderen een passende plek bieden. Voor ons staat het belang van het kind altijd voorop: elk kind heeft recht op een passende plek. Leerlingen die niet op onze school terecht kunnen zijn leerlingen die:

- wat betreft capaciteiten of gedrag niet in staat zijn om aan het groepsonderwijs op onze school deel te nemen;
- leerlingen die zoveel verzorging nodig hebben, dat wij dat niet binnen onze school kunnen organiseren;
- leerlingen die onderwijsbehoeften hebben, waaraan wij redelijkerwijze niet kunnen voldoen omdat het een onevenredige inzet of organisatie zou vragen van de school;
- leerlingen die een gevaar of risico vormen voor de veiligheid voor zichzelf of voor anderen;
- leerlingen die vanwege hun onderwijsbehoeften of ontwikkelingsvragen aangewezen zijn op een vorm van gespecialiseerd onderwijs.

Ambities en ontwikkeling van onze school

Wij blijven ons ontwikkelen om leerlingen goed onderwijs te geven en goed te ondersteunen.

In de periode tot 2019 werken wij in de **basisondersteuning** aan versterking van de volgende punten:

- voortdurende verbetering van het klassenmanagement
- het opstellen van diverse protocollen zoals medicijnverstrekking op school, ongevallen, medische handelingen, e.d.
- afstemming in de onderwijsbehoeften rondom de motoriek
- een geactualiseerd kader zorg en begeleiding
- het inzetten van mediators bij herstelrecht in de school (gedrag)
- een dyscalculieprotocol
- jaarlijks aandacht om de kennis met betrekking tot leerlingen met specifieke zorg/onderwijsproblematieken te optimaliseren
- een geactualiseerd beleid m.b.t. de excellente- en hoogbegaafde leerling

De ambities worden een keer per vier jaar beoordeeld door team en directie m.b.v. de Quick Scan (WMK-PO). Hieruit voortvloeiend beslissen wij als school wat de nieuwe speerpunten gaan worden.